

REVIEWS

จิตรกรรมแบบสากลสกุลช่างขรัวอินโข่ง

Khrua In Khong's Westernized School of Thai Painting

*by Wiyada Thongmitr; photographs by Phaitun Thinphong, Surachai Margmaitri
and No Na Pak Nam*

Thai Painting Series No. 1; in Thai and English

Thai Cultural Data Centre 1979; 141 pp.; 400 baht (US \$ 20.-)

The reviewer of this volume is Pairoj Samosorn, lecturer in the Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University. He feels that this publication well serves the objectives of making the paintings of Khrua In Khong better known, and of promoting conservation of the Thai artistic heritage. However, certain technical aspects of the publication could be improved, thereby enhancing appreciation of the artist's work. (a) Some of the illustrations are unimportant, including those of other artists' paintings and of temples where paintings are located; the space should have been utilized for more paintings by Khrua In Khong. (b) The illustrations do not include all the best or most representative of Khrua In Khong's paintings; some important ones may have been omitted, for instance, because they are not easily photographed. (c) The illustrations in several cases should have been enlarged, spanning two pages instead of being crowded onto a single page with wide margins; extraneous portions of some illustrations should have been cut out. The result is that we do not have a close enough view of the fineness of detail which is a hallmark of Khrua In Khong's work.

Khrua In Khong created a new and 'exotic' genre of Buddhist art, which drew on the style of Western painters whose lands he himself had never visited. The reviewer comments on Khrua In Khong's techniques, style and spiritual purposes, how they differed from those of earlier Thai artists, and the significance of his ideas of space and naturalism for Thai religious painting. — Hon. Ed.

ในขณะที่ศิลปวัฒนธรรมแทบจะทุกสาขากำลังแตกดับลงไปทุกช่วงขณะ อันเป็นผลมาจากภัยที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ซึ่งเป็นภัยที่ไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้ เป็นไปตามกฎแห่งกรรมทางหลักธรรมของพุทธศาสนา และผลจากประชาชนในชาติที่มีจิตใจห่างเหินไม่เห็นคุณค่าความสำคัญ ประกอบกับประชาชนบางกลุ่มบางเหล่ากลับหาหนทางทำลายทรัพย์สินอันเป็นสมบัติที่บรรพบุรุษได้สร้างสมมาอย่างวิจิตรบรรจง ภัยลักษณะนี้ถือว่าเป็นมหันตภัย เป็นความงดงามด้านศิลปที่กำลังผลิดอกออกผลกระจายออกไปสู่นิเวศกว้าง

ท่ามกลางความร้อนหนาว อันเกิดจากภัยอันตรายรอบทิศดังกล่าว ยังมีกลุ่มชน องค์กร บริษัทที่มีคุณธรรมมองเห็นคุณค่าความงามอันเป็นเอกลักษณ์ของศิลปกรรมไทยที่ยังหลงเหลืออยู่บ้างประปราย ต่างกำลังหาหนทางเพื่อจะชดชวีตให้สมบัติอันล้ำค่าเหล่านั้นให้มีอายุยืนยาวออกไปเท่าที่สามารถจะกระทำได้

บริษัทเมืองโบราณ อันเป็นบริษัทที่ก่อตั้งขึ้นโดยบุคคลที่มีได้ร่ำรวยเฉพาะสินทรัพย์ที่เป็นเงินทอง แต่ทว่าจิตใจยังเปี่ยมล้นไปด้วยคุณธรรมมองเห็นคุณค่าความงาม ได้เชื่อเชิญบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถเป็นพิเศษ ให้ความสนใจในศิลปวัฒนธรรมเป็นจำนวนมากมาร่วมงาน

นอกเหนือจากการจ้างงานสถาปัตยกรรม อันได้แก่อาคารปูชนียสถานสำคัญ ๆ จากภาคต่าง ๆ ให้มีความใกล้เคียงตรงกับหลักฐานเดิมมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ นำมาตั้งไว้ในเมืองโบราณ สมุทรปราการแล้ว ยังมีการตีพิมพ์วารสารเมืองโบราณ วารสารที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมโดยตรง แม้ว่าต้นทุนค่าใช้จ่ายทางด้านการจัดพิมพ์จะสูงกว่าราคาจำหน่ายถึงเท่าตัว แต่ทางบริษัทก็ยินดี นับว่าเป็นกุศลอันล้นพ้น

จากสาเหตุดังกล่าว ทำให้เกิดจิตรกรรมแบบสากลสกุลช่างขรวินโห่ง โดย วิยะดา ทองมิตร ซึ่งจัดพิมพ์โดย ศูนย์ส่งเสริมและค้นคว้าศิลปวัฒนธรรมไทย ถ่ายภาพโดย ไพฑูริย์ ทิณพงษ์ สุรชาย มากไมตรี และ น. ณ ปากน้ำ

ประยูร อรุชาภูะ, ศรีศักร วัลลิโกดม, สุพร วิริยะพันธุ์ เป็นที่ปรึกษา

จิตรกรรมไทยแต่เดิม นิยมเขียนภาพประดับฝาผนัง โบสถ์หรือวิหาร อันเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์เนื่องในพระพุทธศาสนา สืบเนื่องจากวัดเป็นศูนย์รวมของชาวบ้าน จิตรกรรมฝาผนังส่วนใหญ่่มักจะหนีไม่พ้นภาพจากเรื่องราวของพุทธประวัติ หรือทศชาติชาดก

จิตรกรรมฝาผนัง เป็นภาพที่สื่อความหมายใช้แทนการบอกกล่าวโดยตัวหนังสือ โบสถ์วิหารจึงเปรียบเสมือนกับสถานศึกษาศิลปวิทยาการต่าง ๆ ในอดีต

จิตรกรรมที่ศรัทธาปสาทะอย่างแรงกล้าต่อพุทธศาสนา การสร้างงานจิตรกรรมฝาผนังจึงเปรียบเสมือนพุทธบูชา สิ่งนี้จะส่งผลให้ภาพเขียนมีความวิจิตรบรรจง สวยงามสุดจะพรรณนา

หัวใจที่แสดงออกให้เห็นถึงความสวยงาม ความงามอันอ่อนหวาน ละเมียดละไม จะเน้นอยู่ที่เส้น โดยมีค่านึงถึงเรื่องของแสงและเงา ภาพที่ปรากฏจึงมีลักษณะเพียง ๒ มิติ ซึ่งตรงกันข้ามกับจิตรกรรมทางตะวันตกที่คำนึงถึงความจริงซึ่งมีลักษณะ ๓ มิติ

แทนที่ขรวินโห่งจะเขียนภาพพระพุทธประวัติหรือทศชาติชาดกเหมือนกับจิตรกรรมไทย โดยทั่วไป กลับแสดงความเด่นและสร้างชื่อเสียงให้ขรวินโห่งลือลั่น คือ เขียนภาพแบบปรีตินาธรรม โดยใช้ตัว

ละครและอาคารเป็นแบบฝรั่งทั้งหมด และเขียนภาพในลักษณะ ๓ มิติ มูลเหตุเหล่านี้เป็นการปฏิรูปร่างศิลปกรรมของไทยทางด้านจิตรกรรมโดยสิ้นเชิง ควบคู่กับศิลปินเอกในสมัย โปสท์-อิมเพรสชันนิสม์ ที่คิดค้นวิธีการแสดงออกทางด้านศิลปะในรูปแบบใหม่ของยุโรป

“สำหรับสีที่ใช้ในจิตรกรรมไทยสมัยก่อนหน้าขรรวอินโข่ง มักนิยมใช้กันมีเพียงไม่กี่สี คือ สีดำ สีแดง สีขาว สีที่กล่าวมานี้เป็นสีที่มาจากธรรมชาติ เช่น เขม่าควันไฟ ดิน หรือยางไม้ สมัยอยุธยาเน้นนิยมเขียนภาพด้วยสีอ่อน ถ้าจะมีการตัดเส้นก็จะใช้เส้นเองตัดเส้น หรือใช้สีเข้มขึ้นเล็กน้อย และปิดทองในส่วนที่สำคัญเท่านั้น สำหรับภาพเขียนในสมัยรัตนโกสินทร์ นิยมใช้สีเข้มเป็นพื้น ปิดทองทั่วไป ทำให้ภาพลอยเด่นออกมาจากผนัง เป็นลักษณะค่อนข้างไปในทางศิลปตกแต่ง (decorative art) ล่วงมาสมัยรัชกาลที่ ๔ ซึ่งมีสีสดให้แปลก ๆ ส่งมาจากเมืองจีน เช่น สีเหลือง เขียว คราม สีชาด และสีเสน เป็นเหตุให้จิตรกรรมรัชกาลที่ ๔ ใช้สีได้หรรหมาก ดังเช่นภาพวาดในผนังพระอุโบสถวัดมณีมาวาส สงขลา และภาพวาดในผนังพระอุโบสถวัดอ่างศิลา ชลบุรี เป็นต้น ถึงกระนั้นท่านขรรวอินโข่งก็มิได้นิยมในสีฉูดฉาดเหล่านั้น ด้วยท่านเป็นนักฝันประกอบด้วยท่านชอบเขียนภาพวิวและบ้านเรือนแบบยุโรปอันเป็นงานฝัน ไม่ผิดอะไรกับนิราศลอนดอนของหม่อมราโชทัย ภาพเขียนของท่านจึงดูเหมือนจะเป็นภาพอันค่อย ๆ ผุดเด่นขึ้นมาในท่ามกลางความสลัวของสีเทาและดำเข้ม อันเป็นลักษณะของศิลปะที่ฝันไปยังชาติภูมิต่าง ๆ (exotic art) โดยแท้

ขรรวอินโข่งจะใช้สีประเภทเอกรงค์ (monochrome) สีที่เห็นได้ชัด คือสีน้ำเงินเข้ม สีเขียว สีน้ำตาล นอกจากนั้นก็ใช้สีอ่อน ๆ เช่น สีฟ้า สีชมพู สีขาว ฯลฯ การใช้สีเอกรงค์นี้จะทำให้ภาพมีความกลมกลืน เพราะไม่มีการใช้สีที่ขัดกันอย่างมาก ทำให้ภาพมีบรรยากาศสลัว ๆ ทึม ๆ ชวนให้เพื่อฝันไปตามอารมณ์ที่ศิลปินต้องการ สีพื้นส่วนใหญ่เป็นสีเข้ม ดังเช่นภาพเขียนวัดบวรนิเวศ ฯ เครื่องแต่งกายของชายหนุ่มมักจะเป็นสีน้ำเงินเข้มและขาว ส่วนกระโปรงของหญิงสาวจะใช้สีชมพู สีฟ้าอ่อน ๆ มองดูเป็นส่วนที่อ่อนหวานอ่อนแอทรกอยู่ในความมืดสลัวราง ๆ เลือน ๆ ” (หน้า ๒๕-๒๖)

เพื่อที่จะชักนำให้ผู้อ่านได้เข้าใจชีวิตการทำงานของท่านขรรวอินโข่ง และลักษณะการเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังของไทยแต่เดิม เปรียบเทียบกับความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของขรรวอินโข่งนั้น วิยะดา ทองมิตร สามารถค้นหาข้อมูลมาได้ในปริมาณที่น่าพอใจ อาจจะเป็นเพราะมีที่ปรึกษาเป็นผู้ชำนาญทางศิลปวัฒนธรรมที่หาได้น้อยนักในประเทศ

เนื่องจากเป็นหนังสือที่ต้องทุ่มเททั้งกำลังกายและกำลังเงินอย่างมากแล้ว ก็ได้แต่หวังจะให้หนังสือปรากฏออกมาในรูปแบบที่สวยงามทั้งทางเนื้อหาและภาพประกอบ แต่หลังจากได้พิจารณาพิจารณาแล้ว ภาพประกอบเรื่องยังไม่จุใจเท่าที่ควรจะเป็น อาจจะขึ้นอยู่กับปัญหาในการถ่ายทำ แต่ก็น่าจะแก้ไขและปรับให้เกิดรสทุกส่นในตอนการจัดวางภาพ ซึ่งนั่นนะ เจริญพันธ์ ผู้ออกแบบได้เคยฝากความเก่งกาจมาแล้วมากต่อมากน่าจะทำได้ดีกว่า

ภาพดอกบัวใหญ่บานอยู่ในสระ จากผนังวัดบวรนิเวศและจากวัดบรมนิวาส น่าจะนำมาวางให้ใกล้ชิด เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างของลักษณะความแม่นยำของฝีแปรงและคุณค่าทางศิลปะที่ให้อารมณ์ความรู้สึกที่เหนือและด้อยกว่ากัน ซึ่งพอจะมองเห็น ได้ชัดพอประมาณว่าภาพใดดีเด่นกว่ากัน

ภาพที่สมควรขยายขนาดของภาพให้เต็มทั้งสองหน้าใหญ่ หรืออาจเพิ่มเป็นหน้าต่อกันอีกหน้าหนึ่งก็น่าจะทำได้ ภาพดังกล่าวเป็นภาพการไปนมัสการพระพุทธบาทสระบุรี จากผนังตรงข้ามพระประธาน อุโบสถวัดมหาสมณาราม เพชรบุรี ดูราวกับว่าจะเป็นภาพมาสเตอร์พีซของขรรค์อินโข่งเลยทีเดียว ภาพที่นำมาตีพิมพ์นั้น มีขนาดพอกับภาพอื่น ๆ ดูแล้วยังไม่จู้จี้ เพราะเป็นภาพที่บรรจุรายละเอียดไว้หลายทหลายตอน ราวกับมหาอุปการชั้นเอกที่ประกอบขึ้นด้วยองค์หลายองค์ ภาพที่ขยายให้เห็นส่วนละเอียด (detail) ก็มีภาพตอนอื่นมาสอดแทรก ทำให้ขจัดอารมณ์ความรู้สึก เช่นการนำเอาภาพการนมัสการพระปฐมเจดีย์ ซึ่งเป็นภาพที่ปรากฏอยู่บนผนังอีกด้านหนึ่งมาค้น ไม่ทราบว่าจะเป็นการจงใจหรือเป็นการบกพร่องตอนเข้าหน้า พร้อมกับภาพพระพุฒาจารย์ (ศรี) ไปสืบศาสนาที่ลังกาที่ปรากฏอยู่บนผนังด้านหลังองค์พระประธาน

ภาพการนมัสการพระพุทธบาทน่าจะมีการตัดตอนให้เห็นส่วนที่เห็นรายละเอียดได้หลาย ๆ ส่วน เช่น กลุ่มของตัวอาคาร สถาปัตยกรรมบริเวณองค์พระพุทธบาท ซึ่งแสดงให้เห็นหมู่สงฆ์สี่สน์เหลืองอร่ามสวยสดงดงาม และอุบาสกอุบาสิกากำลังเดินทยอยเพื่อนมัสการพระพุทธบาท

เบื้องล่างลงมาจะเห็นกลุ่มชนกำลังขบระบำรำฟ้อนด้วยความรื่นเริง สนุกสนาน

ไล่ลงมาจะเป็นอาคารบ้านเรือน ประกอบด้วยผู้คนมากหน้าหลายตาที่อยู่ในระหว่างการเดินทาง บ้างก็มาด้วยเกวียนเทียมกระบือ หรือด้วยช้างกันเป็นส่วนใหญ่

ภาพของสถานที่ที่เป็นภาพจิตรกรรมฝีมือของขรรค์อินโข่ง เช่นภาพพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป์กรุงเทพฯ หรือภาพวัดบวรนิเวศ หากไม่นำมาลงไว้ก็ไม่ควรจะเสียหายอะไรมากนัก และกระดาษรองปกก่อนจะถึงชื่อของหนังสือแทนที่จะเป็นภาพไทยที่ได้มาจากตู้พระธรรม แม้ว่าจะมีความสวยงาม แต่ถ้าหากนำเอาภาพรายละเอียดจากส่วนหนึ่งส่วนใด จากฝีมือของขรรค์อินโข่งมาตีพิมพ์ คิดว่าน่าจะสร้างบรรยากาศให้ดีขึ้นกว่าเดิม

จะอย่างไรก็ตาม ผลงานของขรรค์อินโข่ง โดย วิยะดา ทองมิตร เป็นหนังสือที่ผุดขึ้นจากความอับเฉาทางศิลปวัฒนธรรมที่คนไทยเรามองข้ามความสำคัญ ควรแก่การจับต้องเพื่อการพิจารณา

และมีความเชื่อว่า อีกไม่นานคงจะมีโอกาสได้เห็นวารสารหรือหนังสือที่เกี่ยวข้องกับศิลปะของไทย ที่กำลังหลง ๆ ลืม ๆ ในรูปลักษณะของเนื้อหา และภาพที่ละเอียดประณีตมากขึ้น

พอจะกล่าวได้ว่าบุคคลที่อยู่ในวงการศิลปวัฒนธรรมน่าจะลองพิจารณาหนังสือเล่มนี้ เพื่อที่จะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในตัวของศิลปินที่สร้างสรรค์งานศิลป์ และลักษณะอันเป็นแบบฉบับของไทยทางด้านจิตรกรรมที่เป็นมาแต่เดิม แล้วเปรียบเทียบความเป็นอัจฉริยะของขรรค์อินโง่งที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของตนโดยเฉพาะ โดยมีได้ยึดมั่นถ่อมตนจากคติดั้งเดิม

ไพโรจน์ สโมสร

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

The World of Buddhism : a Pictorial Presentation

by John Blofeld

Bangkok, the Siam Society, 1980; 62 + iv pp.; 100 baht

The World of Buddhism is an elegant and lucid introduction to the variety of Buddhism for the interested layman. Whilst primarily intended as a graphic presentation, the introduction and three chapters of text provide essential information and context as well as references for further reading.

In chapter one the author, John Blofeld, discusses the basic tenets of the Buddhist doctrine, paying particular attention to those elements in Buddhism which the typical Western mind finds most difficult to grasp. For example, Western people find difficulty in understanding a 'religion' which is not concerned with a supreme deity and individual prayer and redemption.

Blofeld highlights one of Buddhism's most interesting features, namely the acceptance of doctrinal divergence and of differentials of competence in the doctrine as between Buddhists. It is not expected that each and every person will attain the highest levels of spiritual enlightenment. There is, in effect, a religious division of labour which assigns different and complementary roles to Buddhist monks, to Buddhist lay persons, and expects a range of different competencies within those broad categories. The author also discusses the doctrine of karmic causality and its purported and actual social consequences and correlates.

In chapter two Blofeld discusses the historical development of Buddhism and the schisms which have taken place, resulting in the establishment of Theravada and Mahayana schools of Buddhism. Theravada Buddhism is the majority religion of Thailand, Sri Lanka, Laos, Cambodia and Burma; whilst Mahayana Buddhism is to be found in Japan, China, Korea, and Viet Nam, with smaller communities elsewhere in Asia.

Theravada or "Lesser Vehicle" Buddhism has taken remarkably similar forms in all the countries of southeast Asia in which it has taken root. In several instances (notably Thailand, Laos and Cambodia) where it has become the state religion, the religious hierarchy parallels the state system which it buttresses and is supported by.

Mahayana Buddhism on the other hand has seldom become the state religion in any of the countries where it has become prevalent and the Sangha (monkhood) has evolved special characteristics of dress and eating habits in its various habitats.

As far as doctrinal differences are concerned, a major distinction between the two schools relates to the concept of Bodhisattvas. Mahayana Buddhism holds that there are innumerable Bodhisattvas in existence, i.e. "beings who on achieving Enlightenment, have renounced Nirvana out of compassion for the myriad sentient beings still lost in darkness" and therefore

still needing guidance. Theravadins, on the other hand, still believe that attainment of Enlightenment involves total negation of the constituent parts of the personality and that the question of one being assisting another to achieve Enlightenment does not arise. The two schools also differ in some important ways as to the connotation given to the term "Buddha".

Blofeld has a most interesting section in this chapter concerning Buddhist iconography, which not surprisingly reflects the doctrinal differences discussed earlier. Buddhist iconography also reflects the "compromise between the austerity of the Dharma (Law) with its emphasis on discipline and meditation, and the popular desire for mystery and magic. . ."

Blofeld also discusses some recent trends in Buddhism including its emergence as a political force, as in Viet Nam or Burma, and its new and increasing popularity in Western society.

In his final chapter on "Buddhism in everyday life", Blofeld discusses the various social forms and practices observed by monks and laity in different countries, and the behavior patterns prevalent between the two groups.

The photographs are grouped under three headings: (a) Buddhist iconography, (b) temples, and (c) monks and laity. The latter is probably of particular interest to the non-expert in that monks, nuns and lay persons are shown in some activities never captured by the passing journalist and yet entirely characteristic to anyone familiar with those countries. I would single out for particular notice the group of Thai nuns sheltering from the sun under their umbrella, or the Thai monks at the Temple of the Emerald Buddha neatly winding on their robes prior to a ceremony. The Tibetan Lamas pausing with their long horns has similar striking effect.

It is a pity, given their content, that the photographs are not better reproduced and more spaciouly laid out. However this remains a minor defect in a publication which is both scholarly and informative.

Jane Bunnag

Bangkok

The Five Faces of Thailand : an Economic Geography

by *Wolf Donner*

Institute of Asian Affairs, Hamburg

St. Lucia, Australia; University of Queensland Press, 1978; 930 + xxii pp., illus.; \$A 26.50

The Five Faces of Thailand is the latest addition to that diffuse body of literature once pejoratively referred to by a former editor of this journal as "text-book Thailand" (Larry Sternstein, "Text-book Thailand", *JSS*, vol. LIII part I, January 1965, pp. 123-126). The textbook character is evident in its manifestly pedagogical style and organization as well as its presentation of a thorough compilation of established fact and conventional opinion devoid of fresh analysis or interpretation. That this is the author's intention is voiced in his introductory hope to "serve both the foreigner, who comes to the kingdom with a specific task and wants to learn briefly the environmental facts of the country, and the student and teacher, who will understand the multiplicity of detailed problems which will have to be studied in depth" (p. xix).

The thematic conception of the book is impressive — no less than a full-scale survey of the economic geography of each of Thailand's five "faces", or regions: the south, northeast, north, centre, and Greater Bangkok. Actually, a sixth "face" is included, as the centre is considered to consist of the centre *per se* and the southeast. The designation of regions is a well-worn and controversial issue in Thai studies. Donner has compromised between geographic, economic and political criteria in defining Thailand's regions as groups of contiguous *changwat* identified in terms of their common topographic features, except for Greater Bangkok, which is distinguished from the centre on the basis of its unique industrial and commercial structure. This pragmatic resolution of the issue results in a specification of Thailand's regions different from but no less unsatisfactory than those that have been adopted by other studies and by the Thai government for administrative and planning purposes.

In organization the book is divided into separate parts discussing each of the abovementioned six regions plus a lengthy introductory part on the country as a whole. Each of these seven parts in turn consists of sections describing the geography (consisting of standardized subsections on topography, hydrology, climate, and soils and vegetation), people (consisting of histories of major towns and descriptions of local ethnic groups), and economy (consisting of subsections on each production sector, ranging from agriculture through tourism). In his effort to provide comprehensive surveys of each region as well as the nation as a whole, Donner has in effect prepared seven minitexts, a useful device for readers wishing an introduction to one region or another, but making for considerable repetition.

A reconstruction of the circumstances under which the book came to be written, based on clues scattered through the text, is illuminating. The author was stationed in Bangkok between 1969 and 1972, his assignment being part of a United Nations research project on soil fertility

involving the preparation of background studies on the economic geography of the northeast and southeast; revised versions of these studies form major elements of the present book. It would appear that Donner brought the idea for this book with him to Thailand, continuing the tradition established with his earlier economic geography of another country in which he had seen service (*Nepal: Raum, Mensch und Wirtschaft*; Wiesbaden, Harrassowitz, 1972). He budgeted his brief tenure in Thailand to good advantage with this objective in mind, preparing research studies which would serve as raw material for future chapters, collecting supplementary field notes during extensive travels throughout each region, culling materials from a cross-section of the standard textbook literature on the country, and accumulating a file of newspaper clippings and documents. *The Five Faces of Thailand* is firmly grounded on this laboriously compiled store of information.

No effort will be expended here to elaborate on the book's many shortcomings as a text — its heavy reliance on outdated and secondary sources, its use of decade-old economic and demographic data as "current" information, its frequent emphasis on trivia to the neglect of points of relative importance, its superficial treatment of the economy, its failure to integrate the geographic and economic dimensions as might be expected of a true economic geography, and so forth. In concluding his book, Donner enters the following whimsical reflection (p. 893): "looking back on this piece of work and on his experience in Thailand, the author tends more toward geography than towards economics. This is easily understandable." What is not understandable to this reviewer is why, recognizing his limitations, Donner did not restrict himself to producing a straightforward regional geography; such a modified approach would have reduced the book's shortcomings to manageable proportions.

The Five Faces of Thailand will probably find its way onto many bookshelves solely because of its impressive bulk. And there it will rest, an object lesson reflecting the economist's aphorism, "more ain't necessarily better than less". Donner might well have heeded Sternstein's advice (Sternstein, *loc. cit.*, p. 126): "much basic work — painfully slow slogging research — remains to be done in Thailand. Humbly, I enter a plea for a bit of silence whilst the job of providing this basic information proceeds. Such forbearance must be rewarded by a sophisticated generalization — a text in the true sense — at some future date."

Edward Van Roy

*United Nations ESCAP
Bangkok*

Foreign Policy of Thailand

by Ganganath Jha

New Delhi, Radiant Publishers, 1979; 195 pp.; 200 baht (no price in India quoted)

In the preface to his study of Thai foreign policy, Ganganath Jha poses these questions: "Has Thai foreign policy paid adequate attention to its moral aspects? Have not the relations of Thailand with its neighbouring countries been vitiated by mutual suspicion? Has the policy of opposing Communism given Thailand the advantages it has sought? Has the United States provided the necessary safeguards to Thailand to protect its national security?"

Jha sets out to measure these imponderables. From the way his thesis is framed, it can be deduced, correctly, that he is on the side of the liberal angels. Jha clearly does not approve of Thailand's on-again, off-again love affair with the United States; but his comments are restrained, as befits an Indian scholar (he is a PhD of Jawaharlal Nehru University).

Large sections of this slim volume are devoted to Thailand's involvement in the South-East Asia Treaty Organization (SEATO). Quoting Neuchterlein, Jha reminds us that Thailand is the "key country" in Southeast Asia. The Americans believed that if Thailand, with the help of the United States and other friendly powers, was maintained as a strong base and prosperous anti-Communist bulwark, the growing threat from the Chinese and North Vietnamese communists might be checked and contained.

Jha traces the Thai-American connection in some detail, starting with *MR* Seni Pramoj's handling of Thailand's declaration of war on the US after the Japanese occupation. As a result of *MR* Seni's diplomatic skill, the US not only ignored the declaration, but pledged its support for Thailand's resistance movement against the Japanese. After the war, the friendship between the two countries was strengthened. The US supported Thailand's application for membership in the United Nations, and (though this point is not fully treated by Jha) prevailed on Britain not to exact heavy war reparations from Thailand.

The author examines the course of Thai-American relations at some length. Among his *trouvailles* is the "Secret Contingency Plan" negotiated between the two countries (apparently in 1969, although Jha does not give the precise date), which, according to a statement attributed by the author to Senator William Fulbright, provided for the commitment of a substantial number of US troops to Thailand in certain circumstances. The plan was apparently a supplement to the Thanat-Rusk communiqué of March 1962, by which the Manila Treaty—the legal basis of SEATO—became in effect a bilateral pact.

Jha traces the history of SEATO from its beginnings in 1954 through its steady decline in the 1960s and 1970s. But the final winding up of SEATO in 1977 and the subsequent declarations that the US government regards the Manila Pact as still valid, are not mentioned by Jha. An inexplicable defect of his book is that although published in 1979, it covers developments only up to the early months of 1974.

This unusual hiatus between compilation and publication means that the rapid shifts in Thai (and ASEAN) foreign policy after the Communist victories in Indochina in 1975 are not covered. However, the chapter on Thailand's relations with the Indochina states, though outdated by events, remains a useful survey of developments in earlier years. The origins of the Khmer Serei (now a potent source of trouble on the Thai-Kampuchean frontier) are traced from their beginnings in the mid-1960s. Jha devotes much attention to Thai support for this and other anti-Communist forces in Kampuchea, Laos and South Viet Nam. He scarcely conceals his disapproval of these activities, as the following passage shows: "It is, of course, technically true that Thai irregulars were never registered as Thai troops, but it is a fact that they went to Laos at the behest of the military Government of Thailand . . . Indeed the activities of the Thai irregulars are a major irritant in Thai-Laotian relations today."

Despite its obvious bias, Jha's survey packs a great deal of information from a wide range of sources into small compass. And also despite the bias, he reaches a balanced conclusion. He writes: ". . . the greatest asset of Thai foreign policy has been its flexibility. If the decision makers are convinced that a particular policy is unable to serve the interests of Thailand, they take suitable steps to modify their policy or to evolve a new policy: they do not persist with any policy to the bitter end."

Few would cavil at that assessment.

John Stirling

Bangkok

Religion and Legitimation of Power in Thailand, Laos and Burma

edited by Bardwell L. Smith

South and Southeast Asia Studies

Chambersburg, Pennsylvania; Anima Books, 1978; 231 + xi pp. •

With its deceptively broad title, this book brings together a fine collection of primarily descriptive articles dealing with the role of Theravada Buddhism, its Sangha and its cosmology in legitimizing political, that is mostly royal, power during two periods of recorded Thai history, namely fourteenth-century Sukhothai and fourteenth to sixteenth-century Lan Na Thai, and the period from King Taksin up to the present. Laos is not considered otherwise than in F. Reynolds's two short and innocent *religionswissenschaftliche* articles about the universal relationship between ritual and social hierarchy, and the role of the holy emerald jewel in legitimizing royal power in both Laos and Thailand; these chapters serve the mere padding of the book. Also the two chapters about Burma appear to be out of place, Sarkisyanz's article dealing with his well-known preoccupation with the idiosyncrasies of some Burmese intellectuals with the compatibility of Buddhism and socialism (1965), while Ferguson's interesting article about the Shwegyin sect rather reverses the basic argument of the book in demonstrating the sect's legitimation by royal blessing.

The editor's preface promises that the chapters should have as their purpose "to go beyond the merely descriptive approach to the subject and to help sharpen theoretical tools, i.e., to perceive new ways of analyzing the ongoing relationship between various kinds of ideology and political, social and economic power" (p. vi). While most authors make modest attempts in that direction, there is no question about "various kinds of ideology". To remedy this situation a final chapter, "Some observations on the dynamics of traditions", has been added in which S.N. Eisenstadt presents the reader with his modern Hebrew cabalism: nebulous, futile and yet pretentious.

With the exception of F. Reynolds's felicitous concept of "civic religion", meaning the celebration of a variety of unifying national symbols as a quasi-religious act (see below), all other authors have the nexus Buddhism and political power as their subject. This narrow treatment leaves animism and Brahmanism beyond their focus as if these latter were not religious. Moreover, I was amazed not to find any reference to popular and most widespread legitimations of royal power, such as the king's protective *saksit* (ศักดิ์สิทธิ์) quality, or his combining of virtuous goodness (*phrakhun*, พระคุณ) and righteous power (*phradeed*, พระเดช). It is only Sarkisyanz who anticipated this problem in the very last sentence of his article when he writes that pre-Buddhist and non-Buddhist attitudes toward physical force as authority, or habits of dread and propitiation of spirit-oriented animism that satisfy the human needs for dependence, can offer a more basic and indigenous rationale for the acceptance and legitimation of power than Theravada Buddhism can (p. 95).

The chapters dealing with Thailand, however, are rather well integrated and present an interesting picture within the confines delineated as above. The scant availability of early sources necessarily directs attention to the relationship between the two historical central institutions of the Thai polity, namely the institution of kingship and institutionalized Buddhism, a successful reign legitimizing its power by a revitalization of the Sangha, a prospering monkhood being an indicator of political success. This is apparent in Andaya's discussion of "Statecraft in the reign of Lü Thai"; this interesting first chapter also casts a new light on the resilience of the later Sukhothai kingdom. Swearer and Premchit's study of Northern Thai chronicles illustrates the intricacies of political manipulation of the Sangha as a means to justify royal power, while arguing that a strong and well-developed nexus between politics and religion may well lead to the prosperity of both, even providing the context for the florescence of significant Buddhist scholarship.

It is a pity that the latter authors did not further explore whether the relationships between religion and political power that they established for fourteenth to sixteenth-century Lan Na Thai are typical (as they hypothesize) or not, although most other authors emphasize the typicality of the relationship between successful kingship and a healthy state of the Sangha. Such, at least, is the pervasive argument in Butt's and Kirsch's chapters about the development of Thai kingship and religious reform from Taksin to Mongkut and Chulalongkorn. The intricacies of legitimation are well elaborated in Butt's chapter that emphasizes the corresponding relationship between the state of the Buddhist scriptures (and the Sangha) and the condition of society: religion, society and its history serving a sense of identity and continuity, and are as such vital to national life. When he starts speculating about the nexus kingship-reformed religion in these modern times (p. 49), when the legitimation of political power has also become dependent on popular recognition and the institution of secular law, I have my misgivings, because in these modern days it may be surmised that the basically animistic *saksit* qualities of power and the recognized *phrakhun* of the monarch serve as a more fertile ground for the legitimation of power than its connexion with institutionalized Buddhism as such. These same misgivings concern also Kirsch's contribution that mainly focuses on the continuing modernizing influences of the Thammayut monks on Thai society. It is a pity that he could not further substantiate his fascinating "Protestant ethic" finding (a result of his very localized field research, 1967) about a possible relationship between the ethics of the modern emerging middle class elites and the influence of the more demanding Buddhism of the Thammayut monks (p. 62). Also his final conclusion that "the Buddhist monk is most relevant to Thai society when he lives a more orthodox monastic life, a life that does not intrude too deeply into the everyday cares of secular society" (p. 63) needs to be substantiated against the growing political and secular involvement of monks in modern life that is the subject of the following chapters by F. Reynolds, Tambiah, and Keyes.

In "Kingship and national development", Reynolds harks back to the great reformist kings of the nineteenth century, yet rightly establishes the role of King Vajiravudh (Rama VI) as the father of modern Thai nationalism. This nationalism leads him to introduce his concept of "civic religion" in characterizing the veneration of the three core institutions of Thailand, namely nation, religion, and monarchy—after 1932 to be joined by a fourth, that is constitution.

It is the popularity of this cluster of "civic-religious" symbols that augurs Thailand's "modernity", Sangha and king not being monopolists of mutual legitimation any longer, but at par with Thai nation and constitution as the other legitimizers of power. I doubt, however, his references to cosmology, or the Buddhist religious understanding of the king's sacredness as vital aspects of religion at the village level (p. 105). Not doubting this sacredness (*khwaampensaksit*) that villagers attribute to power and kingship, I have my doubts about its Buddhist interpretation. Buddhism and its ideology of merit are of course related, but whether merit still relates to the exercise of actual power in the eyes of villagers is a thing that I have strongly become to doubt in the course of my field research: bureaucracy, guns, and superior market positions have little to do with merit in a religious sense and far more with a possible animistic legitimation of power, such as already hinted at by Sarkisyanz.

Tambiah's "Sangha and polity in modern Thailand: an overview" is in my opinion his best contribution to the subject to date. Having my apprehensions about his *World Conqueror and World Renouncer* (1976), which is recommended in the editor's preface, it was refreshing to note that it is possible to state a tedious argument of some 540 pages in clear language within the confines of a 23-page chapter. I fully agree with his observation that "Buddhism is as much the religion of the bourgeoisie as of the peasant, of the soldier as much as the recluse" and with his statement that, in the case of Thailand, "only a materially prosperous society can be ready for the pursuit of spiritual concerns" (p. 132). The question remains, however, what is meant by Buddhism or religion in Thailand where the label Buddhism comprises a wide variety of things (Tambiah 1970), and where "spiritual concerns" rather appear to be conditioned by an animistic attitude of propitiating all kinds of powers for the sake of auspiciousness than by any deep-seated concerns for spirituality (Mulder 1979; Terwiel 1975).

Religion as an integrative mechanism is more aptly characterized by Reynolds as civic religion, or a trust in national symbols that are free to anyone to manipulate, the symbolism involved being referred to in a short article in the final section. Contemporary Thai seek for identity more than for religious treasure, its symbols legitimizing continuity as much as protest, rightist politics as much as the quest for justice, which is illustrated by Keyes's chapter on Kittivuddho Bhikkhu and its reference to the ordination of former Prime Minister Thanom Kittikachorn. Keyes's chapter brings the book up to date: official Buddhism as an instrument of the powers that rule, yet gradually losing its integrative force because of the politicization of conflicts. With the Sangha not being a monolithic institution, the use of Buddhist symbols becomes the privilege of anyone wanting to pursue his own purposes, while legitimation becoming increasingly grounded in animistic directness (power legitimizing itself because it is powerful).

In the elaboration of argument the book is of good historical interest in its gradual development from kingship and religion to kingship, religion, the nation's people and legality as the shifting foci of legitimation. Because of its historical sequence it is a severe shortcoming that there is no chapter on the 400 years of the Ayutthayan period, while it is a pity that no material is presented about peasant protests against power in the name of millinarian Buddhism, such as in the *phuu-mii-bun* (ผู้มีบุญ) movements in the northeast (e.g. Keyes 1973). The book has a one-sided focus on the legitimation of the power that rules and is insufficiently concerned

with the uses of Buddhism by those who protest beyond the capital, the use of Buddhist symbols by protesting students being referred to, but not the equally relevant misgivings of the populace residing in the countryside that nevertheless sails under the same Buddhist flag, whatever their animistic understanding of religion. The absence of any consideration for popular understanding of legitimation (*phrakhun*, *phradeed*, or orientations to whatever is *saksit*) is therefore a serious defect. Eclectic references to Theravada Buddhism are of course very interesting and reveal a lot of social scientific ingenuity but fail to present a social reality that is anthropologically viable. The editorial work invested has been weak, there being no consistency in spelling names or words, which must be extremely misleading to uninitiated readers; sometimes romanizations do not make any sense at all, such as *ratatamanun* for วัชรธรรมนุญ and *mahakesat* for พระมหากษัตริย์.

Niels Mulder

*Frans van Mierisstraat 74
Amsterdam*

REFERENCES

- Charles F. Keyes, "The power of merit", *Visakha Puja 2516*, 95-102 (1973)
- A. Thomas Kirsch, *Phu Thai Religious Syncretism*, Harvard University, unpublished PhD diss., 1967
- Niels, Mulder, *Everyday Life in Thailand: an Interpretation*, Bangkok, Editions Duang Kamol, 1979
- S. J. Tambiah, *Buddhism and the Spirit Cults in Northeast Thailand*, Cambridge, Cambridge University Press, 1970
- _____, *World Conqueror and World Renouncer: a Study of Buddhism and Polity in Thailand against a Historical Background*, Cambridge and New York, Cambridge University Press, 1976
- B. J. Terwiel, *Monks and Magic: an Analysis of Religious Ceremonies in Central Thailand*, Scandinavian Institute of Asian Studies Monograph Series No. 24, London, Curzon Press, 1975

The Provincial Administration of Siam, 1892-1915: the Ministry of the Interior under Prince Damrong Rajanubhab

by *Tej Bunnag*

Kuala Lumpur, Oxford University Press, 1977; 322 pp.

In the last decades of the nineteenth century, Siam's territorial integrity and independence were gravely threatened by her European colonial neighbours, France and Great Britain. King Chulalongkorn clearly recognized that although conciliatory diplomacy might help to preserve the Kingdom temporarily, Siam's ultimate preservation depended upon reforming the internal administration of the Kingdom, both to eliminate pretexts for foreign intervention in Siam's internal affairs and to strengthen the Thai government *vis-à-vis* the colonial powers by increasing its control over its own territory, particularly over the collection of revenue. For the monumental task of reforming Siam's traditional provincial administration, King Chulalongkorn chose his younger brother Prince Damrong Rajanubhab, who became the first Minister of the modern Ministry of the Interior.

The book under review is an account of the Ministry of the Interior during Prince Damrong's tenure: its creation, expansion, problems and achievements. As the book's author points out, those achievements fell short of the Thai government's stated aims, but he reminds us that they should be viewed in the context of the times, against a background of active or passive resistance by vested interests threatened by the reforms, by a chronic shortage of money to finance the reforms, and by a shortage of qualified civil servants. In that context those achievements were quite significant. The provincial administration of Siam in 1915 was vastly different from that of 1890. The old personalistic style of provincial government, in which powerful provincial noble families ruling over a semi-vassal population were able to control the entire economic life of their provinces, remitting only such revenue to the Crown as they saw fit, had been replaced by a government of salaried civil servants paid by the Ministry and responsible to the Ministry governing a free peasant population.

The book is clearly written and meticulously researched, with heavy use of Thai archival materials. Not only is it a valuable contribution to our understanding of this critical period in Thai history, but it is a useful introduction to the study of modern Thai provincial administration. Finally, its excellent introductory chapter describing Siam's traditional provincial administration and its retrospective reflections throughout on that administration are valuable to the student of earlier Thai history. The bibliography contains a valuable aid to research in a presentation of the new classification system of the Thailand National Archives for the papers of the Ministry of the Interior.

Lorraine Gesick

Elizabeth, Colorado